

Till
Kommunstyrelsen

För kännedom:
Kommunfullmäktige

Granskning, kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna

Arboga kommuns revisorer har genomfört granskning av kommunstyrelsens system för styrning, uppföljning och kontroll, s.k. uppsiktsplikt över kommunens nämnder. Granskningen ingår i revisionsplanen för 2019.

Kommunstyrelsen har en viktig uppgift när det gäller att leda, samordna och följa upp förvaltningen av kommunens angelägenheter och att ha uppsikt över nämnders och kommunala bolags verksamhet, s.k. uppsiktsplikt.

Med anledning av ovanstående drar kommunens revisorer slutsatsen i sin riskanalys, att kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnderna behöver granskas.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen till stora delar har en fungerande uppsikt genom styrmodell som finns fastslagen i strategisk och ekonomisk plan, internkontrollreglemente, återrapportering av ej verkställda uppdrag från fullmäktige samt dialogmöten med nämnderna. Vi saknar dock en sammanhållen uttolkning och strategi för kommunstyrelsens uppsikt, vad den innebär, vilka insatser som ska göras för att den ska uppfyllas och hur avvikelser ska hanteras.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Definiera begreppet uppsikt avseende omfattning och genomförande samt ta fram en strategi för hur uppsikten ska utövas. I denna strategi bör framgå vilka delar som ingår i uppsikten samt en tydlig och fastställd process för hur avvikelser hanteras i relation till berörd nämnd respektive i relation till fullmäktige.
- Ta fram en dokumenterad rutin för rapportering till kommunstyrelsen avseende ej verkställda uppdrag där man anger hur ofta rapportering ska ske vilken rapportering kommunstyrelsen ska ha.
- I enlighet med reglementet för intern kontroll göra en samlad utvärdering av om kommunens system för intern kontroll fungerar på ett tillfredställande sätt.
- Ta fram en rutin för en årlig samlad redogörelse till kommunfullmäktige för hur kommunstyrelsen har utövat uppsikten.

Den bifogade rapporten har antagits vid revisionsammansättningen 2019-10-11.
Bifogad rapport samt nämndens svar på granskningen kommer att finnas tillgängligt på kommunens hemsida under "Revisorer".
Kommunrevisionen emotser svar (med kopia till Karin Helin Lindkvist, karin.helin-lindkvist@kpmg.se KPMG) från kommunstyrelsen senast 2020-01-31 för att svaret ska ligga till grund för ansvarsprövningen.

För revisionen i Arboga kommun

Jan Erik Isaksson
Ordförande

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna

Rapport

Arboga kommun

KPMG AB

2019-10-03

Antal sidor 13

Antal bilagor 2

Arboga kommun
Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna

2019-10-03

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Fullmäktiges styrning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt	5
3.2	Kommunstyrelsens utövande av uppsikten	7
3.3	Intern kontroll	9
3.4	Redovisning av kommunstyrelsens och nämndernas uppdrag	10
3.5	Resultat av enkäter	10
4	Slutsats och rekommendationer	11
4.1	Rekommendationer	11
A	Bilagor	12
	Bil 1 Kommunstyrelseförvaltningens ärendekalender	
	Bil 2 Resultat av enkät	

1 Sammanfattning

Vi har av Arboga kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens system för styrning, uppföljning och kontroll, s.k. uppsiktsplikt över kommunens nämnder. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Kommunstyrelsen har en viktig uppgift när det gäller att leda, samordna och följa upp förvaltningen av kommunens angelägenheter och att ha uppsikt över nämnders och kommunala bolags verksamhet, s.k. uppsiktsplikt.

Med anledning av ovanstående drar kommunens revisorer slutsatsen i sin riskanalys, att kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnderna behöver granskas.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen till stora delar har en fungerande uppsikt genom styrmodell som finns fastslagen i strategisk och ekonomisk plan, internkontrollreglemente, återrapportering av ej verkställda uppdrag från fullmäktige samt dialogmöten med nämnderna.

Vi saknar dock en sammanhållen uttolkning och strategi för kommunstyrelsens uppsikt, vad den innebär, vilka insatser som ska göras för att den ska uppfyllas och hur avvikelser ska hanteras.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Definiera begreppet uppsikt avseende omfattning och genomförande samt ta fram en strategi för hur uppsikten ska utövas. I denna strategi bör framgå vilka delar som ingår i uppsikten samt en tydlig och fastställd process för hur avvikelser hanteras i relation till berörd nämnd respektive i relation till fullmäktige.
- Ta fram en dokumenterad rutin för rapportering till kommunstyrelsen avseende ej verkställda uppdrag där man anger hur ofta rapportering ska ske och vilken rapportering kommunstyrelsen ska ha.
- I enlighet med reglementet för intern kontroll göra en samlad utvärdering av om kommunens system för intern kontroll fungerar på ett tillfredställande sätt.
- Ta fram en rutin för en årlig samlad redogörelse till kommunfullmäktige för hur kommunstyrelsen har utövat uppsikten.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Arboga kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens system för styrning, uppföljning och kontroll, s.k. uppsiktsplikt över kommunens nämnder. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Kommunstyrelsen har en viktig uppgift när det gäller att leda, samordna och följa upp förvaltningen av kommunens angelägenheter och att ha uppsikt över nämnders och kommunala bolags verksamhet, s.k. uppsiktsplikt.

Med anledning av ovanstående drar kommunens revisorer slutsatsen i sin riskanalys, att kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnderna behöver granskas.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet är att granska om kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna bedrivs på ett tillfredsställande.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- om strategi för kommunstyrelsens uppsikt finns avseende nämnder?
- om inriktning och genomförande av uppsiktsplikten motsvarar kommunstyrelsens strategi och övriga interna regelverk?
- om kommunstyrelsen och dess förvaltning löpande arbetar på ett bra sätt med uppsikten?
- om uppsiktsarbetet bedrivs i tillräcklig omfattning och på ett effektivt sätt?

Granskningen är avgränsad till kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna.

2.2 Revisionskriterier

2.2.1 Uppsikt enligt kommunallagen

Kommunstyrelsens särskilda ansvar regleras i kommunallagen **6 kap. Styrelsen och övriga nämnder**. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt och särskilda ställning regleras i följande paragrafer:

”1 § Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller landstingets angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § eller enligt annan lag eller författning.

Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen eller landstinget är medlem i. Lag (2018:569).”

”8 § Fullmäktige får besluta att styrelsen får fatta beslut om särskilt angivna förhållanden som rör andra nämnders verksamhet. Styrelsen får dock inte ges rätt att fatta beslut som rör andra nämnders myndighetsutövning, tillämpningen av lag eller ärenden som i övrigt rör enskilda.”

Arboga kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna

2019-10-03

"11 § Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens eller landstingets utveckling och ekonomiska ställning.

Styrelsen ska också hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs."

"12 § Styrelsen får från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen eller landstinget begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att styrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter.

13 § Styrelsen ska särskilt

1. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige, med de begränsningar som framgår av 5 kap. 29-33 §§,
2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen,
3. verkställa fullmäktiges beslut, och
4. i övrigt fullgöra de uppdrag som fullmäktige har lämnat över till styrelsen."

2.2.2 Kriterierna för uppsikt

En del generella krav på uppsikten och dess genomförande kan definieras med utgångspunkt från förarbeten och kommentarer till kommunallagen. För att på ett effektivt sätt kunna leda och samordna kommunens angelägenheter behöver kommunstyrelsen ha uppsikt över nämndernas genomförande av sina respektive uppdrag och deras styrning och kontroll. Mot bakgrund av att kraven kring uppsiktsplikten inte mer detaljerat beskrivs i kommunallagen är det angeläget att kommunstyrelsen gör sin egen uttolkning av vad som faktiskt ska göras i denna del.

Uppsikten innebär en rätt att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar samt vid behov lyfta frågor till fullmäktige t.ex. om kommunstyrelsen inte bedömer att en nämnd kommer att klara sitt uppdrag. Uppsikten ska utföras oavsett om det finns indikationer på att en nämnd inte kommer att klara sitt uppdrag. Det innebär att uppsikten måste göras på ett medvetet, kontinuerligt och förebyggande sätt. Uppsikten omfattar inte bara nämndens ekonomi utan hela nämndens uppdrag.

KPMG har utifrån lagens grundläggande förutsättningar definierat utgångspunkter för bedömning av hur uppsikten utövas. För en tillräcklig och ändamålsenlig uppsiktsplikt behöver:

- Kommunstyrelsen ha definierat begreppet uppsikt avseende omfattning och genomförande.
- Det finnas en ändamålsenlig och effektiv modell för styrning och uppföljning i kommunen.
- Det finnas en gemensam och beprövad modell för intern kontroll som tillämpas av nämnderna.

- Nämnderna ha tydliga uppdrag från fullmäktige. Det ska framgå i reglementen vad nämnderna ansvarar för och det ska i mål, målprogram, policys m.m. framgå vad nämnderna ska uppnå.
- Nämnderna ha mottagit samt tolkat uppdraget i sin helhet och omvandlat det till genomförbara åtaganden som i sin tur beskrivs i verksamhetsplaner.
- Nämnderna ha system för styrning, ledning samt uppföljning och intern kontroll.
- Nämnderna redovisa hur uppdraget har genomförts, tillsammans med resultaten, i förhållande till t.ex. mål, budget och uppdrag.
- Kommunstyrelsen ha en tydlig och fastställd process för hur avvikelser hanteras i relation till berörd nämnd respektive i relation till fullmäktige.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av kommunstyrelsens reglemente, årsredovisning 2018, Strategisk och ekonomisk plan 2019-2021, kommunstyrelsen protokoll från januari 2019 till augusti 2019, ärendekalender kommunstyrelseförvaltningen, tidsplan ekonomiprocess
- Intervjuer med kommunstyrelsens arbetsutskott och kommundirektör.
- Enkät till ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen.

Rapporten är faktakontrollerad av kommunstyrelsens ordförande och kommundirektör.

3 Resultat av granskningen

3.1 Fullmäktiges styrning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Kommunfullmäktige har antagit ett gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Arboga kommun:

”Reglemente för kommunstyrelsen övriga nämnder krisledningsnämnd samt gemensamma arbetsformer”, fastslaget av kommunfullmäktige KF 2015-09-24, senast reviderad 2019-01-31.

I reglementet står:

Kommunstyrelsens uppgifter

”1.1 Allmänt om Kommunstyrelsens uppgifter

1 §

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma

2019-10-03

nämnders verksamhet (ledningsfunktion). Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund. Kommunstyrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda det arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (styrfunktion). Kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige (uppföljningsfunktion).

Kommunstyrelsen ansvarar för i detta reglemente angivna uppgifter jämte sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd (särskilda uppgifter). Härutöver ansvarar kommunstyrelsen för de uppgifter som framgår av kommunallagen (2017:725, KL), och annan lagstiftning.”

”1.9 Kommunstyrelsens uppföljning,

9 § Kommunstyrelsen ska:

1. övervaka att av fullmäktige fastställda kvalitetskrav, mål, riktlinjer och program för verksamheten samt ekonomi följs upp i nämnderna,
2. övervaka att kommunens löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt,
3. följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna,
4. två gånger per år rapportera till fullmäktige hur samtliga kommunens verksamheter utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret,
5. en gång årligen till kommunfullmäktige rapportera om kommunens avtalssamverkan enligt 9 kap 37 § KL eller annan lag eller författning.
6. inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv,
7. i april och oktober varje år lämna fullmäktige en redovisning över de motioner och medborgarförslag som kommit in till och som inte slutligt handlagts av fullmäktige.”

I reglementet regleras också nämndernas skyldighet att redovisa till fullmäktige enligt följande:

”2.7 Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

§ 22 Styrelsen/nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet. Styrelsen/nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem. En gång per år ska de uppdrag som lämnats året innan eller tidigare och som ännu inte genomförts återrapporteras. Styrelsen/nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts.

Nämnderna ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts dem enligt speciallag.”

3.2 Kommunstyrelsens utövande av uppsikten

Kommunstyrelsen har inte gjort någon dokumenterad tolkning av vad uppsikten innebär eller vilka insatser som styrelsen ska göra för att uppfylla uppsiktsplikten.

Vid vår granskning framkommer att kommunstyrelsens utövande av uppsikten sker genom den styrmodell som finns fastslagen i "Strategisk och ekonomisk plan 2019-2021". I den strategiska och ekonomiska planen får nämnderna de ekonomiska ramarna samt de verksamhetsmässiga mål och mått de har att uppfylla under året.

I "Strategisk och ekonomisk plan 2019-2021" står bland annat att:

"styrelsen och nämnderna ska vid varje sammanträde följa upp sin ekonomi. Rapportering sker till kommunstyrelseförvaltningen med undantag för de två första månaderna under året. Målen följs även upp i samband med delårsrapporten och årsredovisningen. Nämnderna ska, om ett underskott befaras, omprioritera inom sin driftram med hänsyn tagen till de verksamhetsmål som nämnden beslutat och de övergripande mål som kommunfullmäktige beslutat. Skulle nämnden, efter omprioritering, ändå inte kunna undvika ett underskott, ska kommunstyrelsen omedelbart upplysas om nämndens ekonomiska situation samt ges en beskrivning av de verksamhetskonsekvenser som blir följden av att nämnden ändå håller sin budgetram".

Vi har även tagit del av kommunstyrelseförvaltningens ärendekalender, (bil 1) där det finns fastslaget vilka ärenden som ska behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige under året samt tidsplan för ekonomiprocessen.

I årshjulet för kommunstyrelsen finns inlagt att dialogmöten med nämnderna ska genomföras två gånger per år. Det finns dock inget dokumenterat vilken information kommunstyrelsen ska få vid dessa möten.

När en nämnd prognostiserar ett underskott kallas de till kommunstyrelsen för att redogöra för orsakerna till underskotten. Under 2019 har införts att inför dessa möten ska nämnden fylla i en blankett "**EKONOMI I BALANS Driftnämndsrapportering till Kommunstyrelsen**".

I blanketten ska de nämnder som prognostiserar ett underskott fylla i följande uppgifter:

- Utfall/Helårsprognos
- Vad beror avvikelsen på?
- Åtgärder för en ekonomi i balans.
  - Redan vidtagna åtgärder.
  - Planerade åtgärder.
- Ekonomiska effekter av redovisade åtgärder
  - Åtgärder, Effekt i år, effekt nästa år/helår
- Konsekvenser
  - Åtgärd, Konsekvens för verksamheten, Konsekvens för kommunen.

Vid vår intervju med kommunstyrelsens arbetsutskott framförs att om nämnderna utför fullmäktiges uppdrag inom de ekonomiska ramarna så kräver inte kommunstyrelsen någon ytterligare rapportering utöver den som sker vid dialogmöten, delårsrapport och bokslut. Kommunstyrelsens presidium har särskilda möten med de nämnder som

prognostiserar underskott. Dessa möten är informella och protokollförs inte. Det finns inte fastslaget vad förutsättningarna ska vara för att en nämnd ska kallas till denna typ av möte, vad syftet med mötet ska vara eller hur informationen som kommer fram där ska tas vidare till kommunstyrelsen och vid behov till fullmäktige.

Enligt uppgift vid intervjuerna har det aldrig förekommit att kommunstyrelsen lyft ett ärende till fullmäktige när de inom ramen för sin uppsikt bedömt att nämnden inte klarar sitt ekonomiska eller verksamhetsmässiga uppdrag.

Från en av ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott framförs att det kan vara svårt för oppositionen att få information om vad som framkommit vid informella möten.

Vid våra studier av kommunstyrelsens protokoll från januari 2019 till augusti 2019 har vi funnit följande paragrafer som vi tolkar är uppföljning eller uppdrag till nämnderna:

- Vid kommunstyrelsens sammanträde 2019-04-09 "§ 75 Ekonomirapport", beslutades att bjuda in socialnämnden till kommande sammanträde med anledning av nämndens prognostiserade underskott. Vi har i protokollet för nästkommande sammanträde inte kunnat finna att någon ekonomisk information från socialnämnden lämnades.
- Vid kommunstyrelsens sammanträde 2019-05-28 beslutades att alla nämnder får i uppdrag att bromsa kostnadsutvecklingen och arbeta utifrån nedanstående åtgärdslista:
  - Varje nämnd fattar beslut om resultatstärkande åtgärder
  - Restriktioner kring anställningar
  - Omprövning av projekt som inte leder till kostnadseffektivitet
  - Löpande lokalförändringar-/behov (ökade driftskostnader) lyfts till KS/KF
  - Restriktioner kring inköp (ex konferenser, utbildning etc.).

Vid sammanträdet den 28 maj medverkade företrädare för både socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden. Enligt uppgift vid vår granskning redogjorde de för den ekonomiska situationen. Det framgår dock inte i protokollet utan där framgår bara i närvaroförteckningen på vilka som deltog på sammanträdet.

- Vid kommunstyrelsens sammanträde 2019-08-27 redogjorde socialnämndens ordförande och förvaltningschef samt barn- och utbildningsnämndens ordförande och förvaltningschef för respektive nämnds ekonomi och verksamhet.

3.2.1 Bedömning

Vi kan konstatera att kommunstyrelsen inte har en uttalad strategi eller uttolkning av hur uppsiktsplikten ska uppfyllas.

Vår granskning visar att ett viktigt verktyg i kommunstyrelsens arbete med uppsikten är styrmodell för ekonomi och verksamhet som finns fastslagen i strategisk och ekonomisk plan 2019-2021. I denna står bland annat att om nämnden trots omprioriteringar prognostiserar ett underskott ska den omedelbart upplysa

kommunstyrelsen. Enligt vår bedömning fungerar denna del i uppsikten på ett tillfredsställande sätt.

Vi kan också konstatera att andra insatser görs som vi tolkar ligger inom ramen för uppsikten så som dialogmöten, uppföljning av intern kontroll samt återrapportering av ej verkställda uppdrag från fullmäktige.

Enligt vår bedömning har kommunstyrelsen stärkt sin uppsikt under 2019 genom att formulera krav på vilka uppgifter de vill ha när nämnder prognostiserar ekonomiska underskott genom blanketten "EKONOMI I BALANS Driftsnämndsrapportering till Kommunstyrelsen".

Vi menar dock att kommunstyrelsens uppsikt behöver stärkas ytterligare och formaliseras för att säkerställa att uppsiktsarbetet bedrivs i tillräcklig omfattning och på ett proaktivt och effektivt sätt. I detta bör ingå att kommunstyrelsen uttolkar vilka delar som görs redan idag som ingår i uppsikten, analyserar om ytterligare insatser bör göras samt formulerar en strategi för uppsikten. Vi vill här understryka att i uppsikten ingår även t.ex. att följa upp att nämnderna uppfyller sitt verksamhetsuppdrag enligt reglementet samt om verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt.

Vi anser också att kommunstyrelsen på ett tydligare sätt bör uttala sig till fullmäktige hur de uppfyllt sin uppsikt under året.

Vi anser också att formerna behöver fastställas för de informella möten som hålls mellan kommunstyrelsens presidium och nämndens presidium. Vi menar att det bör fastställas vilka omständigheter som ska finnas för att en nämnds presidium ska kallas till möte och vad syftet är med dessa möten.

3.3 Intern kontroll

Uppsikten över att nämnderna sköter den interna kontrollen är en del av kommunstyrelsens ansvar.

I internkontrollreglemente, fastslaget av kommunfullmäktige 2006-05-29, fastslås bland annat att:

"Styrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att en intern kontrollorganisation upprättas inom kommunen samt tillse att denna utvecklas utifrån kommunens kontrollbehov. Därvid ska förvaltningsövergripande anvisningar och regler upprättas."

I reglementet står också att:

"Styrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs, föranstalta om sådana."

Kommunstyrelsen fattar årliga beslut om internkontrollpunkter som samtliga nämnder ska införa i sina internkontrollplaner. För 2019 har nämnderna fått uppdrag att i internkontrollplaneran inarbeta kontroll av arvode, delegering, offentlighetsprincipen samt registerförteckning enligt GDPR¹.

¹ The General Data Protection Regulation, (Dataskyddsförordningen).

Arboga kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna

2019-10-03

Nämnderna ska enligt reglementet i samband med årsanalysen redovisa resultatet av den interna kontrollen till kommunstyrelsen och till revisorerna.

Vi kan konstatera att rutinerna för årlig rapportering av internkontrollplanerna från nämnderna till kommunstyrelsen fungerar tillfredsställande. Dock har kommunstyrelsen inte utvärderat kommunens samlade system för intern kontroll.

3.3.1 Bedömning

Vi kan konstatera att det är en fungerande rutin att nämnderna översänder resultatet av internkontrollerna till kommunstyrelsen. Vi har dock ej funnit att kommunstyrelsen gör en utvärdering av om kommunens system för intern kontroll fungerar på ett tillfredsställande sätt.

3.4 Redovisning av kommunstyrelsens och nämndernas uppdrag

Enligt beslut i kommunfullmäktige den 24 april 2003 § 91 ska kommunstyrelsen och nämnderna till kommunfullmäktiges sammanträde i april varje år redovisa de uppdrag som kommunfullmäktige lämnat under föregående år eller tidigare och som ännu inte avrapporterats. Vid kommunstyrelsens sammanträde 2019-04-09 redovisades de uppdrag som kommunstyrelsen och nämnderna fått under 2018 som ännu inte var verkställda. Vid våra intervjuer framförs att kommunstyrelsen gör uppföljningar av nämndernas verkställighet av uppdrag vid fler tillfällen under året.

3.4.1 Bedömning

Vi ser som positivt att det finns ett beslut om återrapportering till fullmäktige av ej verkställda uppdrag. Vi menar dock att det bör finns en dokumenterad rutin även för rapportering till kommunstyrelsen där man anger hur ofta det ska rapporteras och vilken rapportering kommunstyrelsen ska ha.

3.5 Resultat av enkäter

Vi har inom ramen för granskningen ställt enkäter till styrelsens 13 ledamöter och 7 ersättare. Av ledamöterna var det 12 svarande och av ersättarna var det 4 svarande. Resultat av enkäten se bil, 2. Det sammanfattande resultatet av enkäten visar att på samtliga frågor har majoriteten av de svarande (62 % - 81 %) svarat Ja på frågorna.

Den fråga som hade minst antal Ja-svar var: "Anser du att Kommunstyrelsen agerar tillräckligt i de fall nämnderna prognostiserar att de inte kommer att kunna uppfylla sitt uppdrag (avser både verksamhet och ekonomi)?" På denna fråga hade 4 svarat Nej och 2 Vet ej.

Det var endast två kommentarer till frågorna där den ena kommentaren gällde att man saknar dialogmöten och den andra kommentaren var "Jag ser ingen förändring från Ks utan det är mest att nämnderna skall lösa underskottsproblemet".

3.5.1 Bedömning

Vi kan konstatera att kommunstyrelsens ledamöter och ersättare vid sin självutvärdering i huvudsak anser att uppsikten fungerar på ett tillfredsställande sätt.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen till stora delar har en fungerande uppsikt genom styrmodell som finns fastslagen i strategisk och ekonomisk plan, internkontrollreglemente, återrapportering av ej verkställda uppdrag från fullmäktige samt dialogmöten med nämnderna.

Vi saknar dock en sammanhållen uttolkning och strategi för kommunstyrelsens uppsikt, vad den innebär, vilka insatser som ska göras för att den ska uppfyllas och hur avvikelser ska hanteras. Enligt vår bedömning behöver därför kommunstyrelsens uppsikt stärkas och formaliseras för att för att säkerställa att uppsiktsarbetet bedrivs i tillräcklig omfattning och på ett proaktivt och effektivt sätt. I detta bör ingå att kommunstyrelsen uttolkar vilka delar av det som görs redan idag som ingår i uppsikten samt analyserar om ytterligare insatser bör göras. Vi anser också att kommunstyrelsen på ett tydligare sätt bör uttala sig till fullmäktige hur de uppfyllt sin uppsikt under året.

4.1 Rekommendationer

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Definierat begreppet uppsikt avseende omfattning och genomförande samt ta fram en strategi för hur uppsikten ska utövas. I denna strategi bör framgå vilka delar som ingår i uppsikten samt en tydlig och fastställd process för hur avvikelser hanteras i relation till berörd nämnd respektive i relation till fullmäktige.
- Ta fram en dokumenterad rutin för rapportering till kommunstyrelsen avseende ej verkställda uppdrag där man anger hur ofta rapportering ska ske och vilken rapportering kommunstyrelsen ska ha.
- I enlighet med reglementet för intern kontroll göra en samlad utvärdering av om kommunens system för intern kontroll fungerar på ett tillfredställande sätt
- Ta fram en rutin för en årlig samlad redogörelse till kommunfullmäktige för hur kommunstyrelsen har utövat uppsikten.

Datum som ovan

KPMG AB

Karin Helin Lindkvist
Certifierad kommunal revisor